

Príloha č. 7 STRATEGICKÉ DOKUMENTY EÚ V OBLASTI ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA

Hlavné ciele odpadovej politiky EÚ sú:

- zníženie množstva vytvoreného odpadu;
- maximalizovanie recyklácie a opätovného použitia;
- obmedzenie spaľovania nerecyklovateľných materiálov;
- postupná redukcia skládkovania nerecyklovateľného odpadu;
- zabezpečenie úplnej implementácie opatrení v oblasti odpadu vo všetkých členských štátoch.

Za účelom splnenia cieľov odpadovej politiky a prechodu na obehovú ekonomiku Európska komisia vypracovala tieto rámcové legislatívne návrhy:

- smernica 2000 / 53 / ES o vozidlách po dobe životnosti, smernica 2006 / 66 / ES o batériách a akumulátoroch a použitých batériách a akumulátoroch a smernica 2012 / 19 / EÚ o odpade z elektrických a elektronických zariadení,
- smernica Rady 1999 / 31 / ES o skládkach odpadov,
- smernica 2008 / 98 / ES o odpade,
- smernica 94 / 62 / ES o obaloch a odpadoch z obalov (novelizovaná v roku 2004).

Návrhy zavádzajú nové ciele v oblasti odpadového hospodárstva, pokiaľ ide o opätovné použitie, recykláciu a skládkovanie, posilnenie ustanovení o predchádzaní vzniku odpadu a rozšírenej zodpovednosti výrobcu. Zavádzajú dodatočné opatrenia na zníženie tvorby odpadu a zníženie využívania zdrojov. Cieľom je priniesť výhody pre naše hospodárstvo, životné prostredie a zdravie.

**Nový akčný plán EÚ pre obehové hospodárstvo
Za čistejšiu a konkurencieschopnejšiu Európu**

Akčný plán pre obehové hospodárstvo obsahuje program zameraný na budúcnosť a jeho cieľom je v spolupráci s hospodárskymi subjektmi, spotrebiteľmi, občanmi a organizáciami občianskej spoločnosti dosiahnuť čistejšiu a konkurencieschopnejšiu Európu.

Zámerom nového akčného plánu je zabezpečiť, aby obehové hospodárstvo fungovalo pre ľudí, regióny a mestá, plne prispievalo ku klimateckej neutrálnosti a využilo potenciál výskumu, inovácií a digitalizácie.

Plán sa zameriava na urýchlenie transformačnej zmeny, ktorú si vyžaduje európska zelená dohoda. Týmto plánom sa zabezpečí:

- aby bol regulačný rámec zracionalizovaný a pripravený pre udržateľnú budúcnosť,
- aby sa maximalizovali nové príležitosti vyplývajúce z tohto prechodu a zároveň
- aby sa minimalizovalo zaťaženie ľudí a podnikov.

V pláne sa uvádza súbor vzájomne súvisiacich iniciatív s cieľom vytvoriť silný a ucelený **rámec pre produktovú politiku**, vďaka ktorému sa udržateľné výrobky, služby a obchodné modely stanú normou a modely spotreby sa zmenia tak, aby v prvom rade žiadny odpad nevznikal.

Tento rámec pre produktovú politiku sa bude zavádzať postupne, pričom ako prvé sa budú riešiť hodnotové reťazce kľúčových výrobkov. Zavedú sa ďalšie opatrenia na zníženie množstva odpadu a zabezpečenie toho, aby mala EÚ dobre **fungujúci vnútorný trh s vysokokvalitnými druhotnými surovinami**. Posilní sa aj schopnosť EÚ prevziať zodpovednosť za vlastný odpad.

Lineárny model „vyťažiť - vyrobiť - použiť - zahodiť“ neposkytuje výrobcovi dostatočné stimuly na to, aby ich výrobky mali väčšiu mieru obehovosti. Mnohé výrobky sa príliš rýchlo pokazia, nedajú sa ľahko opätovne použiť, opraviť či recyklovať a mnohé z nich sa vyrábajú len na jedno použitie. Jednotný trh umožňuje EÚ stanovovať globálne normy v oblasti udržateľnosti výrobkov a ovplyvňovať dizajn výrobkov.

Akčný plán definuje **zásady udržateľnosti** výrobkov:

- zlepšenie životnosti výrobkov a jeho opätovnej použiteľnosti, modernizovateľnosti a opraviteľnosti, riešenie prítomnosti nebezpečných chemických látok vo výrobkoch a zvyšovanie ich energetickej efektívnosti a účinného využívania zdrojov,

- zvýšenie recyklovaného obsahu vo výrobkoch a zároveň zabezpečenie ich výkonnosti a bezpečnosti,
- umožnenie repasovania a vysokokvalitnej recyklácie,
- zníženie uhlíkovej a environmentálnej stopy,
- obmedzenie jednorazového použitia a boj proti predčasnému zastarávaniu,
- zavedenie zákazu likvidácie nepredaného tovaru dlhodobej spotreby,
- podpora modelu „produkt ako služba“ alebo iných modelov, pri ktorých výrobcovia zostávajú vlastníkmí výrobkov alebo nesú zodpovednosť za ich výkonnosť počas celého životného cyklu,
- uvoľnenie potenciálu digitalizácie informácií o výrobkoch vrátane riešení ako digitálne pasy, označovanie a vodoznaky,
- oceňovanie výrobkov na základe ich rozdielnej výkonnosti v oblasti udržateľnosti, a to aj prostredníctvom prepojenia vysokých úrovní výkonnosti so stimulmi.

Obehovosť ako predpoklad klimatickej neutrality

Dosiahnutie klimatickej neutrality si bude vyžadovať zintenzívnenie synergií medzi obehovosťou a znižovaním emisií skleníkových plynov.

Európska komisia:

- zanalyzuje spôsob, ako možno systematicky merať vplyv obehovosti na zmierňovanie zmeny klímy a prispôsobovanie sa tejto zmene,
- zlepší modelovacie nástroje na zachytenie prínosov obehového hospodárstva k znižovaniu emisií skleníkových plynov na úrovni EÚ a na úrovni jednotlivých štátov,
- podporí posilňovanie úlohy obehovosti pri budúcich revíziách národných energetických a klimatických plánov, a prípadne aj v iných politikách v oblasti klímy.